

แผนพัฒนา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔)

คณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ให้ใช้แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔)

เนื่องด้วย แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑) จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑ และบัดนี้ คณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔) แล้ว

จึงให้ใช้แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔) โดยให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/คำของบประมาณประจำปี โดยให้คณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการติดตามและประเมินผลตามแผนนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ ถึง วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๔

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

(ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

หน้า

● ความนำ	๑
● การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมกับบทบาทของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๒
● การประเมินสถานการณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๖
● แนวโน้มของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๕
● วิสัยทัศน์	๑๕
● พันธกิจ	๑๖
● แนวนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๗
● วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๘
● ยุทธศาสตร์	๑๙
● การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล	๒๑
● โครงสร้างแผนงาน	๒๒
๑. แผนงานปฏิรูปการบริหารจัดการ	๒๒
๒. แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๒๕
๓. แผนงานพัฒนาระบบสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนา	๒๖
๔. แผนงานพัฒนาประชาธิปไตย	๒๘

แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔)

ความนำ

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรถือกำเนิดขึ้นมาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ เรียกว่า “กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ต่อมาในปลายปีเดียวกันได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของสภาผู้แทนราษฎร ในปี ๒๔๘๐ มีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาโดยรวมสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเข้าด้วยกัน

๒. ในปี ๒๕๓๕ ได้มีการแยกสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และมีการปรับโครงสร้างภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรใหม่โดยมีพันธกิจเช่นเดิมคือ บริหารงานภายในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นงานราชการทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาอีก ๒ ปี ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑) ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยอาศัยแนวทางจากแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติเมื่อปี ๒๕๓๒

๓. ในปี ๒๕๔๐ คณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้งคณะกรรมการกร่างแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔) ทำหน้าที่ในการกร่างแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้ทำการประเมินแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑) พบว่า ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างมากส่งผลกระทบต่อการทำงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ นอกจากนี้ในส่วนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ ยังพบว่า

๑. ขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในขณะนั้นและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงของแผนพัฒนาฯ ที่จะมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒. เป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ยังขาดความชัดเจนเพียงพอ
๓. แผนพัฒนาฯ กับแผนงาน โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาฯ ยังขาดความเชื่อมโยง
๔. ยังไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ
๕. ขาดการกำหนดตัวชี้วัดผลงาน และผลลัพธ์ของแผนงาน โครงการ

๔. จากผลการประเมินผลดังกล่าวทำให้การจัดทำแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ ได้นำแนวคิดการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) มาใช้เพื่อให้ มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนและคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ทั้งในปัจจุบันและที่คาดว่าจะ เป็นไปในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ และเพื่อให้สอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรจึงได้กำหนดให้แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ เป็น แผน ๓ ปี คือเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๑ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๔๔

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมกับบทบาทของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๕. ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งทาง เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศไทยอย่างมากและมีผลกระทบต่อภารกิจของ สภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามพันธกิจ การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นสรุปได้ดังนี้

๕.๑ **วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ** เป็นเวลาเกือบหนึ่งทศวรรษที่ประเทศไทย มีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ที่สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก แต่การเจริญเติบโตดังกล่าวในช่วงหลัง ๆ เป็นการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ มีการกู้เงินจากต่างประเทศมาลงทุนในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจโดยตรง เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้นเมื่อเศรษฐกิจได้ชะลอตัวลง ธุรกิจต่าง ๆ เริ่มมีปัญหาสภาพคล่องและปัญหาการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นจากต่างประเทศซึ่งเร่งเรียกหนี้คืนและไม่ยอมปล่อยให้กู้อีก ในขณะที่ฐานะการคลังของรัฐอ่อนแอลงนับแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๐ เนื่องจากการใช้จ่ายเงินเกินตัวของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจในระยะที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงในช่วงปี ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐ ทำให้การเก็บรายได้ไม่เข้าเป้า จนรัฐบาลต้องตัดงบประมาณรายจ่ายลง สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบเป็นลูกโซ่โดยเฉพาะความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจและการเมืองไทยทำให้นักลงทุนไม่กล้าเข้ามาลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศไทย เงินทุนได้ไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เงินทุนสำรองของประเทศที่เคยมีอยู่จำนวนมากถึง ๓๘,๒๓๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐในเดือนมกราคม ๒๕๔๐ เหลือเพียง ๒๘,๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในกลางเดือนกันยายน ๒๕๔๐ เนื่องจากมีการนำเงินจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินและเงินทุนสำรองของประเทศไปพยุงค่าเงินบาท และช่วยเหลือสถาบันการเงินเอกชนที่ประสบปัญหา ทำให้การแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นทำได้ยากขึ้นจนในที่สุดรัฐบาลไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศและรับเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศในการรักษาวินัยการเงินอย่างเคร่งครัดซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาหลายปีกว่าที่เศรษฐกิจของประเทศจะฟื้นตัว

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจดังกล่าว จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไข ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรจะต้องริบดำเนิการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่รวมทั้งริเริ่มให้มีกฎหมายใหม่ ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นปกติโดยเร็ว

๕.๒ **การปฏิรูปการเมือง** ในช่วงปี ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐ เกิดปรากฏการณ์สำคัญในสังคมไทยเมื่อมีกลุ่มคนจำนวนมากเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมืองอันเนื่องมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเมืองไทยเพราะจากการเลือกตั้งทั่วไปในปี ๒๕๓๗ และปี ๒๕๓๘ ได้เกิดปรากฏการณ์การซื้อเสียงกันอย่างมากเพื่อให้นักการเมืองเลือกตั้งจนทำให้สื่อมวลชนและประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ระบบการเมืองไทยว่ากลายเป็น “ระบบธนธิปไตย” เป็นระบบที่

ขาดความโปร่งใสและไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของประเทศ จนในที่สุดมีการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่โดยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มุ่งทำให้ระบบการเมืองไทยมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองมากขึ้น ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกติกาทางการเมืองที่สำคัญหลายประการตั้งแต่กระบวนการเลือกตั้ง การแบ่งแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติออกจากกันอย่างชัดเจน การมีองค์กรทางการเมืองใหม่คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การให้ความสำคัญกับสิทธิพื้นฐานของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นกรอบการดำเนินการทางการเมืองการบริหารของภาครัฐต่อไปในอนาคต

ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่มีการแยกฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างชัดเจนทำให้บทบาทของสภาผู้แทนราษฎรในการควบคุมฝ่ายบริหาร การศึกษาสอบสวนกิจการหรือเรื่องราวใด ๆ ในกิจการของสภามีเพิ่มมากขึ้นซึ่งต้องอาศัยองค์กรช่วยอำนวยความสะดวกคือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เข้มแข็งในการสนับสนุนบทบาทดังกล่าวของสภาผู้แทนราษฎร

๕.๓ วิฤตการณ์ทางสังคม ในช่วงสามสิบกว่าปีที่ประเทศไทยได้เร่งรัดพัฒนาประเทศตามแบบตะวันตกได้ก่อให้เกิดผลดีกับประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน นับตั้งแต่การอพยพของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำเป็นเหตุให้วิถีการดำรงชีวิตและความสัมพันธ์ในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ลักษณะของสังคมไทยได้เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมที่ประชาชนดำเนินชีวิตที่พออยู่พอกินกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เน้นวัตถุนิยมทำให้ผู้คนดิ้นรนเพื่อที่จะหาเงินมาซื้อสิ่งของสนองความต้องการและความสะดวกสบายของตนเองโดยไม่คำนึงถึงว่า เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือย เมื่อเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤตในปี ๒๕๔๐ ทำให้มีผลกระทบต่อคนจำนวนประมาณสองล้านคนที่ต้องว่างงานเพราะถูกออกจางานหรือไม่สามารถหางานทำได้ สภาพการณ์ดังกล่าวยิ่งจะทำให้ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ซึ่งกลายเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญของสังคมไทยในขณะนี้มีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้น และเมื่อมองไปยัง

ชนบทจะพบว่า ปัญหาการไร้ที่ดินทำกิน ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติกำลังจะกลายเป็นชนวนความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทยในอนาคตหากไม่มีการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สถาบันสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองสถาบันหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนไทยทั้งประเทศในด้านนิติบัญญัติจึงต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะยาวอย่างเป็นระบบโดยประสานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ กล่าวกันว่า ในระยะสองทศวรรษที่ผ่านมา ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ชาติอย่างมากทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ ระดับปัจเจกบุคคล มากกว่าที่ผ่านมาในอดีตนับพัน ๆ ปี ปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดคือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วผ่านทางเส้นใยแก้วนำแสงและดาวเทียม โดยมีระบบเครือข่ายข้อมูลที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก สังคมโลกในอนาคตจึงเป็นสังคมข้อมูลข่าวสารที่ความรู้คืออำนาจหรืออาวุธที่สำคัญที่จะทำให้ประเทศชาติมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติได้

สภาผู้แทนราษฎรจึงหนีไม่พ้นที่จะต้องนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้สนับสนุนการดำเนินบทบาทด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อบรรลุภารกิจในฐานะเป็นสถาบันนิติบัญญัติในระบอบประชาธิปไตย

๕.๕ ความสัมพันธ์ระดับภูมิภาคและระดับโลก แนวโน้มที่เกิดขึ้นในระลอกว่าสองทศวรรษที่ผ่านมาที่เห็นได้ชัดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศมากขึ้น จะเห็นได้ว่า มีการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และสร้างพลังต่อรองกับกลุ่มประเทศอื่น ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเศรษฐกิจในทศวรรษหน้า จะกระทำในรูปแบบของกลุ่มประเทศหรือกลุ่มภูมิภาคมากกว่าจะเป็นระหว่างประเทศต่อประเทศโดยมีลักษณะของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันมากกว่าจะเป็นการแข่งขันกันอย่างรุนแรง นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมระหว่างประเทศของประเทศทั้งหลายจะตกอยู่ภายใต้กรอบของข้อตกลงหรือองค์การระดับโลกมากขึ้น เช่น กรณีการมีข้อตกลงระหว่างประเทศ

เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือกรณีองค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่วางกฎเกณฑ์ กติกา และควบคุมดูแลการค้าของโลก

สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันการเจรจาต่อรองให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียเปรียบประเทศอื่นและสามารถแสดงบทบาทนำในระดับนานาชาติได้ ซึ่งสถาบันนิติบัญญัติก็ต้องมีส่วนสำคัญในเรื่องนี้โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะของสถาบันให้มีความเข้มแข็ง มีความเป็นสากลมากขึ้น

จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรในฐานะที่เป็นสถาบันทางการเมืองหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในระบอบรัฐสภา และมีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งทำหน้าที่เป็นองค์กรสนับสนุนการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องปรับตัวให้มีความสามารถเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในด้านการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับภาระหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรที่มีเพิ่มมากขึ้นในการร่วมแก้ไขปัญหที่บ้านเมืองประสบอยู่

การประเมินสถานภาพของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๖. นับแต่ปี ๒๕๓๕ เป็นต้นมา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เป็นองค์กรช่วยการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎร และได้มีแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑) เป็นเครื่องมือในการบริหารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในที่นี้จึงจะได้ประเมินสถานภาพที่เป็นอยู่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อกำหนดทิศทางในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ ต่อไป ดังนี้

๑. ภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ และตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรแบ่งออกได้ ๕ ประการคือ

๑.๑ อำนาจหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมาย ซึ่งเป็นงานหลักของสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

๑.๒ อำนาจหน้าที่ในการควบคุม ดูแลและตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งได้แก่ การควบคุมด้านนโยบาย ด้านตัวบุคคล ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ตลอดจนการบริหารงานทั่วไปของรัฐบาล

๑.๓ อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนหรือศึกษากิจการหรือเรื่องราวใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา

๑.๔ อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การแก้ไขเพิ่มเติม การตีความ และการพิจารณาอนุมัติรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

๑.๕ อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในกิจการที่สำคัญอื่น ๆ เช่น การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม

อำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นของสภาผู้แทนราษฎรและปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภาผู้แทนราษฎรจะมีบทบาททางการเมืองและมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้นทั้งในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ ทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในเชิงรุกมากขึ้น ดังนั้นบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นเสมือนกรอบการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันและอนาคต

ขณะนี้ ภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ ภารกิจหลักคือ ภารกิจด้านธุรการ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และภารกิจด้านบริการวิชาการ อันเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการซึ่งเป็นการสนับสนุนงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการในด้านนิติบัญญัติ การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้โดยแยกกลุ่มงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกได้ ๕ กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานธุรการหรืองานบริหารทั่วไป กลุ่มงานการประชุม กลุ่มงานกรรมการธิการ กลุ่มงานด้านสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนา และกลุ่มงานด้านต่างประเทศ

เท่าที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินภารกิจในกลุ่มงานธุรการ และกลุ่มงานการประชุมได้อย่างเป็นที่น่าพอใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระดับหนึ่ง แต่ในกลุ่มงานกรรมการธิการ กลุ่มงานด้านสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนา และกลุ่มงานด้านต่างประเทศเป็นกลุ่มงานที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ให้สามารถสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลอันเป็น

งานสำคัญของสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

๒. องค์กรและการบริหารงาน ในปี ๒๕๓๕ ได้มีการแยกสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แบ่งส่วนราชการออก ๑๘ หน่วยงานดังนี้

๒.๑ สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

๒.๒ สำนักงานเลขานุการ ก.ร.

๒.๓ กองกลาง

๒.๔ กองคลังและพัสดุ

๒.๕ กองสถานที่

๒.๖ กองการพิมพ์

๒.๗ กองการประชาสัมพันธ์

๒.๘ กององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

๒.๙ กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๒.๑๐ กองการประชุม

๒.๑๑ กองกรรมวิธีการ ๑

๒.๑๒ กองกรรมวิธีการ ๒

๒.๑๓ ศูนย์ขบวนการและพิมพ์ดีด

๒.๑๔ หอสมุดรัฐสภา

๒.๑๕ ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย

๒.๑๖ ศูนย์คอมพิวเตอร์

๒.๑๗ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

๒.๑๘ สถาบันพระปกเกล้า

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอีก ๒ หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาผู้แทน

ราษฎร คือ

๑. งานที่ปรึกษากฎหมาย

๒. งานตรวจสอบภายใน

การจัดองค์กรดังกล่าวทำให้มีการจำแนกแจกแจงองค์กรย่อยตามความชำนาญและความต้องการเฉพาะด้านมากขึ้นเพื่อสนองภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรที่หลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า โครงสร้างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีขนาดใหญ่ขึ้น เพราะมีการแบ่งซอยย่อยออกไปมากอันอาจก่อให้เกิดปัญหาการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภายในอันจะเป็นจุดอ่อนในการบริหารได้

ในการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ โดยขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และมีรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชารองจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓. **ทรัพยากรมนุษย์** จากสถิติเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๐ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบุคลากรที่เป็นข้าราชการทั้งสิ้น ๕๕๑ คน จากกรอบอัตรากำลังที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ทั้งสิ้น ๑,๐๕๘ อัตรာ เมื่อพิจารณาจากวุฒิการศึกษาแล้วปรากฏว่า ร้อยละ ๓๖.๓๓ จบวุฒิปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ วุฒิปวช. ร้อยละ ๒๔.๖๒ และเมื่อรวมผู้จบปริญญาตรีและปริญญาโทแล้วจะมีจำนวนร้อยละ ๔๕.๔๑ (ตารางที่ ๑) ซึ่งก็นับว่ามีจำนวนไม่น้อยประกอบกับผู้ที่ยังระดับ ปวช. / ปวท. / ปวส. / อนุปริญญา มีถึงร้อยละ ๔๕.๑๐ ซึ่งหากมีการวางแผนกำลังคนที่ดีโดยมีการพัฒนาบุคลากรจำนวนนี้ให้มีการศึกษาสูงขึ้นหรืออบรมให้มีความรู้ความชำนาญที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานแล้วจะเป็นจุดแข็งของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในอนาคตในการสนับสนุนบทบาทด้านวิชาการให้กับ สภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ตารางที่ ๒
งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งานบริหาร ทั่วไป	งานกิจการ สภาผู้แทน ราษฎร	งานบริการ ทางวิชาการ และ สารสนเทศ	โครงการ สวัสดิการเกษ สงเคราะห์ บุคลากรชั้นผู้น้อย	รวม
๒๕๓๗	๗๘.๒๐๕	๖๓๒.๘๖๓	๒๑.๘๔๐	๘๒.๕๘๕	๘๑๕.๕๐๒
๒๕๓๘	๑๒๑.๕๖๖	๗๓๕.๘๓๒	๒๘.๒๑๘	๔๒.๕๑๔	๙๒๕.๕๓๒
๒๕๓๙	๑๘๒.๘๘๑	๘๘๗.๑๖๓	๔๖.๑๕๗	๓๓.๓๐๑	๑,๒๕๙.๕๐๒
๒๕๔๐	๓๑๕.๕๘๘	๑,๐๐๓.๔๖๖	๔๗.๘๗๐	๔๕.๘๒๐	๑,๔๑๒.๑๔๖
๒๕๔๑	๑๗๗.๔๐๔	๑,๐๕๒.๒๗๕	๓๕.๔๕๔	๕๐.๑๔๕	๑,๓๑๕.๒๘๓

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๕. สถานที่และอุปกรณ์ ในด้านสถานที่อื่นเป็นที่ตั้งของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นอาคารที่สร้างมานานและมีความคับแคบเนื่องจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีเพิ่มมากขึ้นทำให้เป็นปัญหาในการบริหารงานและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการทำงานของข้าราชการ แม้จะได้มีการดำเนินการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาใหม่แต่ก็ต้องใช้เวลาหลายปีกว่าที่จะมีการจัดสร้างเสร็จ ในส่วนของอุปกรณ์ที่สำคัญคือ ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานในปัจจุบันได้มีการวางระบบเครือข่ายและจัดซื้อคอมพิวเตอร์ไว้ใช้งานจำนวนหนึ่งแต่ก็ยังมีปัญหาในด้านการให้บริการกับสมาชิกและยังมีไม่เพียงพอโดยเฉพาะในจุดที่มีความจำเป็น เช่น ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ

๖. ประเด็นปัญหาหลัก

จากการศึกษาเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายงานของหน่วยงานภายใน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตลอดจนความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สรุปประเด็นปัญหาสำคัญคือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สามารถปฏิบัติภารกิจในฐานะองค์กรสนับสนุนการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะภารกิจด้านบริการวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ ได้แก่

๖.๑ การบริหารงาน เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะพิเศษต่างจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ คือ เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับการเมืองมาก ในบางครั้งจึงได้รับผลกระทบจากปัจจัยการเมืองภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ไม่น้อยซึ่งในแง่หนึ่งก็เป็นจุดอ่อน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็นับเป็นจุดแข็งที่จะทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากสภาผู้แทนราษฎรสะดวกขึ้นเช่น ด้านงบประมาณ นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังเป็นหน่วยงานที่ได้รับการคาดหวังจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ใช้บริการที่สำคัญว่า จะได้รับบริการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ แต่ในทางปฏิบัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังเห็นว่า ต้องมีการปรับปรุงการบริหารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยรวมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้สามารถบริการสมาชิกได้ดียิ่งขึ้นทั้งในด้านธุรการและด้านวิชาการ นอกจากนี้ปัญหาการประสานงานภายในก็เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่จะต้องได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๖.๒ โครงสร้างองค์กร ภายหลังจากที่มีการแยกสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในปี ๒๕๓๕ แล้วทำให้โครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขยายตัวออกเป็น ๑๑ หน่วยงาน และเพิ่มขึ้นเป็น ๑๘ หน่วยงานภายในปี ๒๕๔๐ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ทำให้บทบาทและภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรมีเพิ่มขึ้นจากเดิม จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนโครงสร้างปัจจุบันใหม่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญตลอดจนสภาพแวดล้อม

ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในอนาคต โดยเน้นการเป็นองค์กรขนาดเหมาะสมและเป็น องค์กรแบบราบ (flat organization) โดยไม่แบ่งซอยหน่วยงานออกไปมากและหลายระดับ เกินไป มีการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถสูงโดยเน้นด้านคุณภาพมากกว่าปริมาณ และ ให้มีการนำระบบงานและเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยในการปฏิบัติงาน เช่น การจ้างเหมา การมี ระบบสารสนเทศที่เป็นเครือข่าย

๖.๓ ระบบงาน เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่มีการระบุไว้ในแผนพัฒนา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๑ ว่า ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีปัญหา ความล่าช้า ความซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร และกับหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ระบบงานและกระบวนการปฏิบัติงาน ที่เป็นอยู่ยังมีขั้นตอนมากไม่เอื้ออำนวยให้การบริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิ- การได้อย่างรวดเร็วตามที่สมาชิกต้องการ ปัญหาเหล่านี้แม้ว่าจะมีความพยายามในการแก้ไข แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ ซึ่งจะต้องมีการปรับรื้อระบบงาน ใหม่ โดยเน้นการให้บริการลูกค้าคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนให้มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ

๖.๔ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นประเด็นที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาช้านาน จาก ผลงานวิจัยและประเด็นปัญหาที่ระบุในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ ได้ข้อสรุปพร้อมกันว่า การปฏิบัติ งานของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่อง จากการขาดการวางแผนกำลังคนที่เหมาะสม บุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก็มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอยู่เป็นจำนวน ไม่น้อยกล่าวคือ มีบุคลากรที่จบปริญญาตรีและปริญญาโทคิดเป็นประมาณร้อยละ ๔๕ ของ บุคลากรทั้งหมดและมีบุคลากรที่จบระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและ ปวช. อีกร้อยละ ๒๕ ซึ่งกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้สามารถพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นได้ ดังนั้นในอนาคต จำเป็นต้องมีการวางแผนกำลังคนใหม่โดยเน้นการพัฒนากำลังคนที่มีอยู่ปัจจุบันให้มีคุณภาพมาก ขึ้นเป็นลำดับแรกมากกว่าการเพิ่มบุคลากร และการเปิดโอกาสให้ข้าราชการได้ก้าวหน้าในสาย

งานของตนเองได้รวดเร็วขึ้น และได้รับการพัฒนาทักษะความชำนาญ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖.๕ ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้รวมถึงระบบสนับสนุนด้านบริหาร ทั่วไป เช่น ระบบการคลังและงบประมาณ การอำนวยความสะดวกด้านอาคาร สถานที่ ปฏิบัติงานให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ และประชาชนผู้มาติดต่อกับสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเท่าที่เป็นอยู่ยังยึดติดกับกฎระเบียบอยู่มากที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบให้ผ่อนคลายและเอื้ออำนวยต่อการให้บริการผู้มาใช้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้น นอกจากนี้ระบบสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาซึ่งจะเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎรในอนาคต ในขณะนี้ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจังเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีข้อมูลที่รวดเร็ว ทันสมัย ถูกต้อง แม่นยำในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับองค์กรภายนอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศในระบบอินเทอร์เน็ตตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านวิชาการให้เป็นผู้ชำนาญการในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๖.๖ การสนับสนุนส่งเสริมประชาธิปไตย ท่ามกลางกระแสความเป็นประชาธิปไตยซึ่งเป็นกระแสสากลอยู่ในขณะนี้และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยมากขึ้น เท่าที่ผ่านมาประชาชนเริ่มให้ความสำคัญกับสถาบันนิติบัญญัติมากขึ้น ดังปรากฏว่า ในระยะหลายปีมานี้ มีการชุมนุมของกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มหน้ารัฐสภาเพื่อเรียกร้องให้รัฐสภาเข้ามาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นจำนวนมากที่เพิ่มมากขึ้น ในอนาคตสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินบทบาทในเชิงรุกมากขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่มากกว่าที่จะให้ปัญหาเข้ามาถึงสภาผู้แทนราษฎร โดยการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐมากขึ้นหรือที่เรียกว่า “ประชารัฐ” และให้มีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนถึงบทบาทอำนาจหน้าที่และผลงานของสภาผู้แทนราษฎรอันจะทำให้สถาบันนิติบัญญัติมีความเป็นสถาบันที่ได้รับความสำคัญและการยอมรับจากสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภา

ผู้แทนราษฎรจะต้องปรับกลไกและกระบวนการบริหารงานภายในเพื่อรองรับบทบาทเชิงรุกของสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวด้วย

แนวโน้มนៃของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๗. ในอนาคต ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภาผู้แทนราษฎรมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทเชิงรุกในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองมากขึ้นโดยการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การเข้ารับฟังปัญหาและพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเชิงกฎหมายและการเสนอแนะต่อรัฐบาลเพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และการควบคุม ติดตาม ดูแลการบริหารงานของรัฐบาลอย่างใกล้ชิดโดยอาศัยกลไกที่มีตามรัฐธรรมนูญใหม่ ทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อรองรับบทบาทดังกล่าวของสภาผู้แทนราษฎร

วิสัยทัศน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๘. จากแนวโน้มดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องปรับภารกิจและบทบาทเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการตลอดจนความคาดหวังของประชาชน ดังนี้

๘.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มุ่งปฏิรูปการเมือง โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างสถาบันและกระบวนการทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศมีอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริง และให้ผู้แทนของปวงชนสามารถดำเนินงานทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมยิ่งขึ้น และเพื่อพัฒนาประชาชาติให้มีความมั่นคงก้าวหน้าทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมแบบยั่งยืน

๘.๒ การบริหารจัดการภาครัฐต้องมีการปฏิรูปให้สอดคล้องกับการปฏิรูป

ทางการเมือง รูปแบบองค์กรและการบริหารจัดการจะเปลี่ยนแปลงจากองค์กรขนาดใหญ่ที่ซับซ้อนเป็นองค์กรขนาดเล็กที่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากกว่าการรวมอำนาจ การคลายกฎเกณฑ์ข้อบังคับมากกว่าการใช้กฎเกณฑ์เพื่อควบคุมอย่างเข้มงวด การสร้างความร่วมมือหรือการเป็นหุ้นส่วนกับภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาชน ตลอดจนการให้ออกชน ชุมชน และประชาชนเป็นผู้ดำเนินการในรูปแบบการให้สัมปทาน การจ้างเหมา การแปรรูป ฯลฯ มากกว่ารัฐบาลดำเนินการเอง การระดมทรัพยากรและแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายมากกว่าการใช้ทรัพยากรของภาครัฐบาลเองซึ่งมีอยู่จำกัดมากยิ่งขึ้นจากสถานะทางเศรษฐกิจของชาติปัจจุบัน

๘.๓ การแข่งขันนานาชาติทำให้เกิดผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่ในทุกระดับที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกลและประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อให้ประชาชาติอยู่รอด มั่นคง ก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

๘.๔ ปัญหาของประเทศทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมมีความสลับซับซ้อนและมีผลกระทบกว้างขวางรุนแรงยิ่งขึ้น ในขณะที่ความต้องการและความคาดหวังของประชาชาติมีสูงขึ้น ทำให้ผู้กำหนดนโยบายสาธารณะต้องแสวงหาทางเลือกเพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการดังกล่าวอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบแบบแผนยิ่งขึ้น

ภายใต้กรอบสภาพการเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูงทั้งทางด้านธุรการและด้านบริการวิชาการในการตอบสนองบทบาทและภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและความคาดหวังของประชาชาติ

พันธกิจ

๕. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรสนับสนุนการดำเนินการกิจของสมาชิกผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินงานในเชิงรุกเพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาประชาธิปไตยให้มีความมั่นคง แข็งแกร่ง ยั่งยืน เป็นที่ยอมรับกันในระดับสากล ตลอดจนเป็นองค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบบรัฐสภา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองอย่างแท้จริงได้ ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีรูปแบบโครงสร้าง กระบวนการและพฤติกรรมการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการกิจให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว

แนวนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๐. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางการดำเนินงานในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ ดังนี้

๑๐.๑ พัฒนาโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้มีความทันสมัย และปรับปรุงระบบงานให้มีความเหมาะสมในการให้บริการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ และสำนักงานฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองปัจจุบัน

๑๐.๒ พัฒนาศักยภาพของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ และการใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๓ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เช่น ด้านนิติบัญญัติ ด้านการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ด้านการประชุมกรรมการ ด้านระบบงานรัฐสภา และด้านการประชุมระหว่างประเทศ เป็นต้น ตลอดจนสามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการ

๑๐.๔ พัฒนาระบบการบริหารข้อมูล การให้บริการข้อมูลและสารสนเทศของรัฐสภาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

๑๐.๕ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่และงานของฝ่ายนิติบัญญัติ

๑๐.๖ จัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อให้มีพื้นที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของงานฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งในด้านสถานที่ทำการและการจัดให้บริการด้านต่าง ๆ ตลอดจนถึงการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑๐.๗ จัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น ในด้านที่อยู่อาศัย และเงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้าง

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๑. เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินงานให้บรรลุพันธกิจดังกล่าวได้ แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔) จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

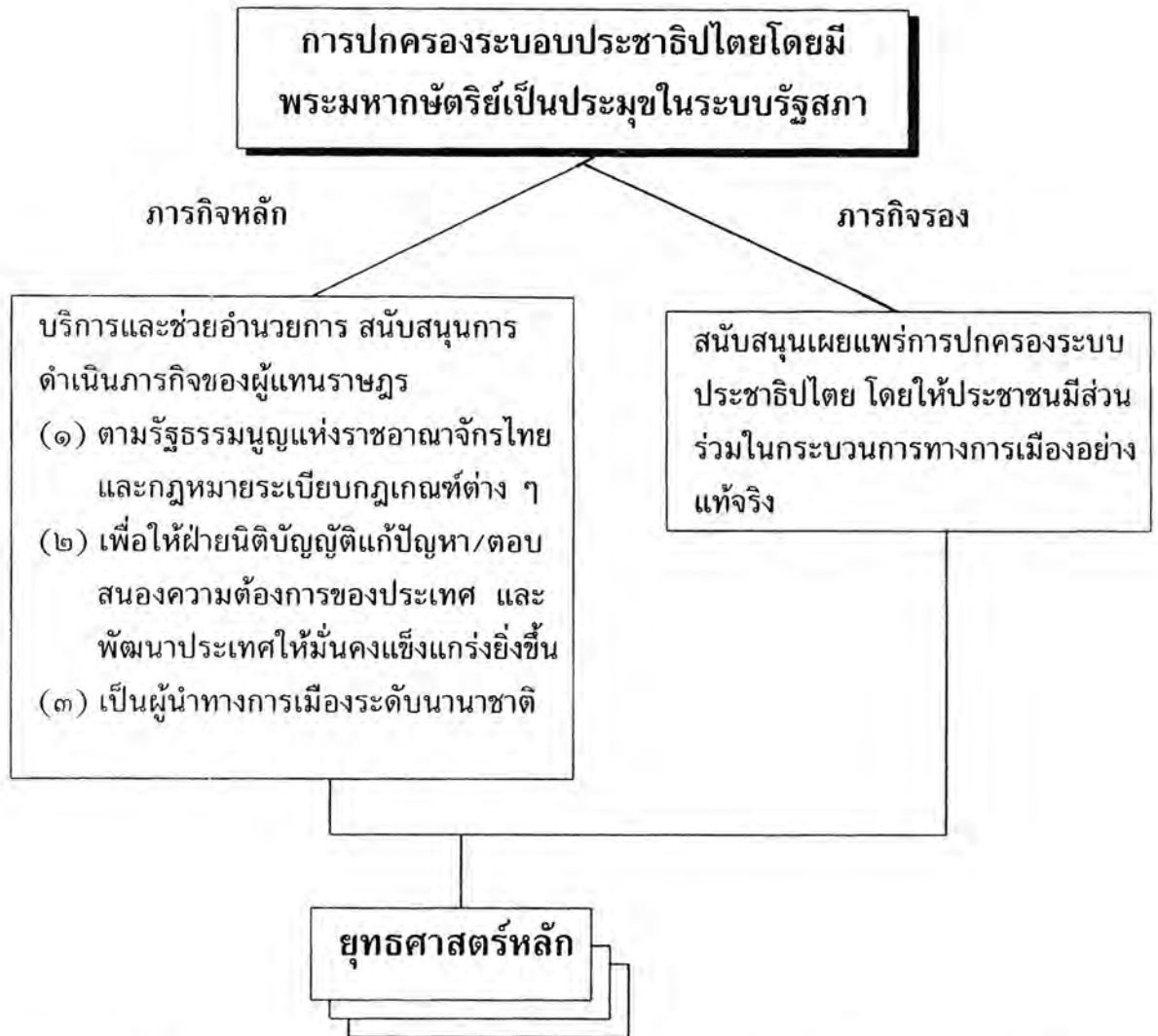
๑๑.๑ เพื่อให้เป็นองค์กรสนับสนุนการดำเนินภารกิจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

๑๑.๒ เพื่อสนับสนุนการดำเนินบทบาทเชิงรุกของสภาผู้แทนราษฎร ในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติและตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก

๑๑.๓ เพื่อเป็นองค์กรสนับสนุน เผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติในระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์

๑๒. ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๔ ประการโดยคำนึงถึงภารกิจหลักและภารกิจรองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

ปฏิรูประบบบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก สนับสนุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถพัฒนาประเทศให้มั่นคงก้าวหน้ายิ่งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

พัฒนาบุคลากรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อให้มีสมรรถนะเพียงพอต่อการดำเนินภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓** พัฒนาระบบสารสนเทศและการค้นคว้าวิจัยที่สนับสนุนบทบาทด้านนิติบัญญัติ และทำการติดตาม ตรวจสอบเรื่องเชิงนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และการดำเนินการสอบสวนหรือศึกษากิจการหรือเรื่องราวใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔** สนับสนุนเผยแพร่การปกครองระบบรัฐสภา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเมืองอย่างแท้จริง และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถาบันนิติบัญญัติ

การปฏิบัติตามแผนและการติดตามประเมินผล

๑๓. ในการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพและบทบาทขององค์กรวางแผนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานฯ ให้เป็นไปตามแผนระดับปฏิบัติที่วางไว้ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ จึงต้องมีแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนของหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ในการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ของการพัฒนาเพื่อให้สามารถประเมินผลสำเร็จตามแผนได้ และยังต้องมีระบบการติดตามผลเป็นประจำทุกปี เพื่อดำเนินการปรับแผนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม

โครงสร้างแผนงาน

๑๔. แผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ ประกอบด้วยแผนงานหลัก ๔ แผนงาน ได้แก่

๑๔.๑ แผนงานปฏิรูปการบริหารจัดการ

๑๔.๒ แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑๔.๓ แผนงานพัฒนาระบบสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา

๑๔.๔ แผนงานพัฒนาประชาธิปไตย

๑. แผนงานปฏิรูปการบริหารจัดการ

๑.๑ สภาพการณ์ปัจจุบัน

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีทั้งภายใน และภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนมากขึ้นมีผลกระทบต่อ การดำเนินบทบาทและภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำให้ ต้องมีการปรับบทบาทเน้นเชิงรุกเพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจหลักและภารกิจรองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑.๒ สภาพปัญหา

การบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมามีปัญหาสำคัญดังนี้

๑. สำนักงานฯ ยังปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ซึ่งแบ่งแยกออกเป็นกอง/ ศูนย์ โดยมีได้เชื่อมโยงเข้ากับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมและบทบาทของสภาผู้แทนราษฎรที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

๒. หน่วยงานภายในสำนักงานฯ ขาดการประสานงานและการทำงานร่วมกัน

๒. หน่วยงานภายในสำนักงานฯ ขาดการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ทำให้ขาดเอกภาพและพลังในการสนับสนุนการดำเนินบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเต็มที่

๓. สำนักงานฯ มีโครงสร้างองค์กรที่มีขนาดใหญ่เพราะมีการแบ่งขอยของค์กรภายในเป็นส่วนย่อย ๆ มากขึ้นทำให้เกิดปัญหาการประสานงานและความซ้ำซ้อนของงาน

๔. มีขั้นตอน กฎ ระเบียบในการปฏิบัติงานมากทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานและการตอบสนองความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕. ยังไม่มีการจำแนกภารกิจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเองกับภารกิจหน้าที่ที่อาจให้ผู้อื่นช่วยดำเนินการแทนได้เพื่อลดภาระทางด้านงบประมาณในระยะยาวและเพิ่มประสิทธิภาพในงานด้านนั้น ๆ

๖. สำนักงานฯ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ที่จำกัดเนื่องจากมีหน่วยงานและบุคลากรอยู่มากทำให้ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และภูมิทัศน์ของรัฐสภาไม่เหมาะสมกับเป็นที่ทำการของสมาชิกรัฐสภา

๗. แผนงาน โครงการกับแผนงานงบประมาณยังไม่สอดคล้องกันทำให้การใช้งบประมาณไม่บังเกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร

๘. การจัดสรรงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับภารกิจและความจำเป็นในการตอบสนองบทบาทและภารกิจของสำนักงานฯ

๑.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนการดำเนินบทบาทเชิงรุกของสำนักงานฯ และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ และกับหน่วยงานภายนอก

๒. เพื่อจัดโครงสร้างสำนักงานฯ ให้มีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจ

๓. เพื่อปรับปรุงขั้นตอน กฎ ระเบียบการปฏิบัติงานให้มีความสะดวก รวดเร็วเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานภายในสำนักงานฯ

๔. เพื่อให้มีการจำแนกแยกแยะภารกิจที่สำนักงานฯ ต้องดำเนินการเองกับภารกิจที่อาจให้ผู้อื่นเข้ามาดำเนินการแทนให้ชัดเจน

๕. เพื่อปรับปรุงการจัดสำนักงานฯ และจัดให้มีภูมิทัศน์ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถาบันรัฐสภา

๖. เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระบบแผน

๑.๔ มาตรการ

๑. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารโดยพิจารณาภารกิจหลัก ภารกิจรอง และภารกิจที่สามารถมอบหมายให้เอกชนรับไปดำเนินการแทน ทั้งนี้จะต้องยึดหลักการมีขนาดขององค์กรที่เหมาะสม กล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนเอื้ออำนวยต่อการบริหารเชิงรุก

๒. ปรับรื้อกระบวนการบริหารจัดการ ปรับปรุงระเบียบ กฎเกณฑ์การปฏิบัติงานให้คล่องตัว สะดวกและรวดเร็ว

๓. ปรับปรุงกระบวนการวางแผน ติดตาม วัด และประเมินผลเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถดำเนินนโยบายและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้แผนงาน โครงการประสานสอดคล้องกับงบประมาณประจำปี

๔. ปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

๕. วางแผนเพื่อเตรียมการสร้างอาคารรัฐสภาใหม่ในระยะยาวและปรับปรุงการใช้ประโยชน์จากที่ดินในสถานที่ปัจจุบันโดยการวางแผนกายภาพ

๖. ปรับปรุงงานด้านภูมิทัศน์และการตกแต่งภายในให้สวยงาม ภูมิฐานควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

๗. ปรับปรุงงานด้านการรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติภัยและการเตรียมการรับสาธารณภัยในกรณีฉุกเฉิน

๘. นำเอาเทคโนโลยีการจัดการสำนักงานมาใช้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ สภาพการณ์ปัจจุบัน

ในปี ๒๕๔๐ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีข้าราชการทั้งสิ้น ๙๙๑ คน ในจำนวนนี้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปถึงร้อยละ ๔๕ และระดับ ปวส. ปวช. อนุปริญญา รวมร้อยละ ๒๕ ซึ่งหากมีการพัฒนาบุคลากรกลุ่มหลังนี้ให้มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น ตามความต้องการของสำนักงานฯ แล้วก็จะทำให้มีบุคลากรที่จะสามารถสนองบทบาทและภารกิจของสำนักงานฯ ได้มากขึ้น

๒.๒ สภาพปัญหา

๑. ขาดการวางแผนกำลังคนที่ดีที่คำนึงถึงบทบาทและภารกิจของสำนักงานฯ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวทำให้ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านที่จะสนับสนุนและให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทั้งก่อนที่จะเข้าปฏิบัติงานและหลังเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานฯ แล้วรวมทั้งไม่มีระบบการติดตามประเมินผล ภายหลังการอบรมอย่างจริงจัง

๓. บุคลากรขาดขวัญกำลังใจเนื่องจากความก้าวหน้าในบางสายงานเป็นไปอย่างล่าช้า

๒.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะ
๒. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของสำนักงานฯ
๓. เพื่อให้มีการวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สำนักงานฯ
๔. เพื่อให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทั้งก่อนและหลังการเข้าปฏิบัติงาน
๕. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรของสำนักงานฯ และอุทิศตนให้บรรลุภารกิจของสำนักงานฯ

๒.๔ มาตรการ

๑. ให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะ
  ๒. กำหนดนโยบายและวางแผนกำลังคนโดยกำหนดจำนวนและคุณสมบัติ บุคลากรที่ต้องการสำหรับภารกิจในปัจจุบันและอนาคต
  ๓. ปรับปรุงระบบและกระบวนการบริหารงานบุคคลที่เอื้ออำนวยต่อการ บริหารจัดการเชิงรุกของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรมและ ศักยภาพในการพัฒนา
  ๔. วางแผนและดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทั้ง ก่อนและหลังการบรรจุแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง
  ๕. ปรับปรุงให้บุคลากรสามารถเติบโตในสายงาน มีสวัสดิการและ ผลประโยชน์เกื้อกูลให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. แผนงานพัฒนาระบบสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนา

๓.๑ สภาพการณ์ปัจจุบัน

ขณะนี้สำนักงานฯ ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้โดยมีการวางระบบ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใช้แม่ข่ายเป็นระบบ Unix และระบบ Lan ตลอดจนนำข้อมูลไว้ใน เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้ามาดูได้ และมีการริเริ่มนำระบบห้องสมุด อัดโนมัตติมาใช้บริการกับผู้มาใช้บริการ รวมทั้งมีการสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่ สำคัญ ๆ เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานฯ

๓.๒ สภาพปัญหา

๑. ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศที่เป็นอยู่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ ควรทำให้การให้บริการไม่สามารถสนองความต้องการได้รวดเร็ว ทัวถึง ทันทต่อเหตุการณ์
๒. ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในระบบสารสนเทศจะจัดกระจายอยู่ตามกอง/ศูนย์ สำนักงานและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจที่จะจัดทำระบบฐานข้อมูลร่วมกันทำให้ขาด เอกภาพในการบริหารจัดการสารสนเทศของสำนักงานฯ โดยรวม

๓. ขาดข้อมูลทุติยภูมิที่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยผู้ชำนาญการในด้านต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกสภารัฐสภาและคณะกรรมการ

๔. ไม่มีการนำผลงานวิจัยที่สำนักงานฯ ได้ให้สถาบันหรือบุคคลไปดำเนินการมาใช้อย่างจริงจังเนื่องจากได้รับผลงานที่ล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการของสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานฯ และหรือข้อเสนอแนะไม่อาจนำมาปฏิบัติได้ทันทีเพราะสภาพการณ์ยังไม่เอื้ออำนวย

๓.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีระบบสารสนเทศของสำนักงานฯ ที่สมบูรณ์ทั้งระบบข้อมูลเพื่อการบริหารและข้อมูลวิชาการสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา

๒. เพื่อให้มีฐานข้อมูลที่หน่วยงานภายในสำนักงานฯ สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

๓. เพื่อให้มีการจัดหาและรวบรวมผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสภา

๔. เพื่อพัฒนาบุคลากรทุกระดับของสำนักงานฯ ให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๔ มาตรการ

๑. วางแผนหลักเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาและสาธารณชน และมีการเชื่อมประสานกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภามีข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง และรวดเร็วทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

๒. ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลของสำนักงานฯ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเร่งรัดจัดระบบข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์มาเป็นฐานข้อมูลเดียวกันและสามารถใช้ร่วมกันได้

๓. จัดหาและร่วมมือประสานงานกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้มีเอกสารและผลงานวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสภามากขึ้น

๔. เร่งรัดพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถใช้และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. แผนงานพัฒนาประชาธิปไตย

๔.๑ สภาพการณ์ปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีการสื่อสาร และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ทำให้สภาผู้แทนราษฎรต้องมีบทบาทในเชิงรุกมากขึ้นเพื่อเข้ามามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาของประเทศชาติมากขึ้น ในขณะที่เดียวกับที่ประชาชนได้เห็นความสำคัญของสถาบันสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้นและเรียกร้องให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ

๔.๒ สภาพปัญหา

๑. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคาดหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านต่าง ๆ ตามที่มีการให้สัญญาไว้ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีภาระหน้าที่นอกเหนือไปจากหน้าที่ของสถาบันนิติบัญญัติ ซึ่งอาจไม่เป็นธรรมต่อสังคมโดยรวม

๒. การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการซึ่งมีการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ ในบางครั้งทำให้ประชาชนมีความสับสนและมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์โดยรวมของสภาผู้แทนราษฎร

๓. ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้เพิ่มขึ้นและมีความหลากหลายมากขึ้น การรับรู้ปัญหาของสภาผู้แทนราษฎรแม้จะผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีการลงพื้นที่โดยคณะกรรมการบ้างแต่ยังไม่เพียงพอกับปริมาณและความสลับซับซ้อนของปัญหาที่เพิ่มมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในการแก้ไขปัญหาให้มากยิ่งขึ้น

๔.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองมากขึ้น
๒. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับประชาชนในสังคม
๓. เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรร่วมรับรู้และร่วมแก้ไขปัญหาของบ้านเมือง ทั้งในระดับพื้นที่และระดับชาติมากขึ้น

๔.๔ มาตรการ

๑. ปรับปรุงงานด้านประชาสัมพันธ์ (Public communication) เพื่อให้สาธารณะรับทราบเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้น
๒. สร้างกลไกและกระบวนการที่เอื้ออำนวยต่อการให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติและกิจกรรมอื่น ๆ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มากขึ้น
๓. สนับสนุนส่งเสริมให้รัฐสภาเป็นสถานที่สำหรับให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้มีความใกล้ชิดกับสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้น โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

